

Algemene voorwaarden van besloten vennootschap Lomica B.V.

Artikel 1. Algemeen

1. Deze voorwaarden zijn van toepassing op iedere aanbieding, offerte en overeenkomst tussen Lomica BV, gevestigd te Lochem, hierna te noemen: "Gebruiker", en een Opdrachtgever waarop Gebruiker deze voorwaarden van toepassing heeft verklaard, voor zover van deze voorwaarden niet door partijen uitdrukkelijk en schriftelijk is afgeweken.
2. De onderhavige voorwaarden zijn eveneens van toepassing op overeenkomsten met Gebruiker, voor de uitvoering waarvan door Gebruiker derden dienen te worden betrokken.
3. De toepasselijkheid van eventuele inkoop- of andere voorwaarden van Opdrachtgever wordt uitdrukkelijk van de hand gewezen.
4. Indien één of meerdere bepalingen in deze algemene voorwaarden op enig moment geheel of gedeeltelijk nietig zijn of vernietigd mochten worden, dan blijft het overigens in deze algemene voorwaarden bepaalde volledig van toepassing. Gebruiker en de Opdrachtgever zullen alsdan in overleg treden teneinde nieuwe bepalingen ter vervanging van de nietige of vernietigde bepalingen overeen te komen, waarbij zoveel als mogelijk het doel en de strekking van de oorspronkelijke bepalingen in acht wordt genomen.
5. Indien onduidelijkheid bestaat omtrent de uitleg van één of meerdere bepalingen van deze algemene voorwaarden, dan dient de uitleg plaats te vinden 'naar de geest' van deze bepalingen.
6. Indien zich tussen partijen een situatie voordoet die niet in deze algemene voorwaarden geregeld is, dan dient deze situatie te worden beoordeeld naar de geest van deze algemene voorwaarden.
7. Indien Gebruiker niet steeds strikte naleving van deze voorwaarden verlangt, betekent dit niet dat de bepalingen daarvan niet van toepassing zijn, of dat Gebruiker in enigerlei mate het recht zou verliezen om in andere gevallen de stipte naleving van de bepalingen van deze voorwaarden te verlangen.
8. Afwijkingen van de Overeenkomst en Algemene Voorwaarden zijn slechts geldig indien deze schriftelijk en uitdrukkelijk met Gebruiker zijn overeengekomen.

Artikel 2 Offertes en aanbiedingen

1. Aanbiedingen en offertes worden schriftelijk en/of elektronisch gedaan, tenzij spoedeisende omstandigheden dit onmogelijk maken.
2. Alle offertes en aanbiedingen van Gebruiker zijn vrijblijvend, tenzij in de offerte een termijn voor aanvaarding is gesteld. Indien geen aanvaardingstermijn is gesteld, kan aan de offerte of aanbieding op generlei wijze enig recht worden ontleend indien het product waarop de offerte of de aanbieding betrekking heeft in de tussentijd niet meer beschikbaar is.
3. Gebruiker kan niet aan zijn offertes of aanbiedingen worden gehouden indien de Opdrachtgever redelijkerwijs kan begrijpen dat de offertes of aanbiedingen, dan wel een onderdeel daarvan, een kennelijke vergissing of verschrijving bevat.
4. De in een offerte of aanbieding vermelde prijzen zijn exclusief BTW en andere heffingen van overheidswege, eventuele in het kader van de overeenkomst te maken kosten, daaronder begrepen reis- en verblijf-, verzend- en administratiekosten, tenzij anders aangegeven.
5. Indien de aanvaarding (al dan niet op ondergeschikte punten) afwijkt van het in de offerte of de aanbieding opgenomen aanbod dan is Gebruiker daaraan niet gebonden. De overeenkomst komt dan niet overeenkomstig deze afwijkende aanvaarding tot stand, tenzij Gebruiker anders aangeeft.
6. Een samengestelde prijsopgave verplicht Gebruiker niet tot het verrichten van een gedeelte van de opdracht tegen een overeenkomstig deel van de opgegeven prijs. Aanbiedingen of offertes gelden niet automatisch voor

toekomstige orders.

Artikel 3 Totstandkoming, duur en beëindiging overeenkomst

1. De Overeenkomst komt tot stand door tijdige aanvaarding door de Opdrachtgever van de aanbidding en/of offerte van Gebruiker.
2. De Overeenkomst wordt aangegaan voor onbepaalde tijd, tenzij uit de aard van de Overeenkomst anders voortvloeit of indien partijen uitdrukkelijk en schriftelijk anders zijn overeengekomen.
3. Gebruiker en de Opdrachtgever kunnen te allen tijde met wederzijds goedvinden de overeenkomst beëindigen.
4. Zowel Gebruiker als de Opdrachtgever kunnen de overeenkomst te allen tijde, met inachtneming van een opzegtermijn van één maand, opzeggen.

Artikel 4 Uitvoeringstermijnen, risico-overgang, wijziging overeenkomst; prijsverhoging

1. Is voor de uitvoering van bepaalde werkzaamheden of voor de levering van bepaalde zaken een termijn overeengekomen of opgegeven, dan is dit nimmer een fatale termijn. Bij overschrijding van een termijn dient de Opdrachtgever Gebruiker derhalve schriftelijk in gebreke te stellen. Gebruiker dient daarbij een redelijke termijn te worden geboden om alsnog uitvoering te geven aan de overeenkomst.
2. Gebruiker zal de overeenkomst naar beste inzicht en vermogen en overeenkomstig de eisen van goed vakmanschap uitvoeren. Een en ander op grond van de op dat moment bekende stand der wetenschap.
3. Gebruiker heeft het recht bepaalde werkzaamheden te laten verrichten door derden. De toepasselijkheid van artikel 7:404, 7:407 lid 2 en 7:409 BW wordt uitdrukkelijk uitgesloten.
4. Indien door Gebruiker of door Gebruiker ingeschakelde derden in het kader van de opdracht werkzaamheden worden verricht op de locatie van de Opdrachtgever of een door de Opdrachtgever aangewezen locatie, draagt de Opdrachtgever kosteloos zorg voor de door die medewerkers in redelijkheid gewenste faciliteiten.
5. De Opdrachtgever is verplicht de zaken af te nemen op het moment dat deze hem ter beschikking worden gesteld. Indien de Opdrachtgever afname weigert of nalatig is met het verstrekken van informatie of instructies die noodzakelijk zijn voor de levering, dan is Gebruiker gerechtigd de zaken op te slaan voor rekening en risico van de Opdrachtgever. Het risico van verlies, beschadiging of waardevermindering gaat op de Opdrachtgever over op het moment waarop zaken aan de Opdrachtgever ter beschikking staan.
6. Gebruiker is gerechtigd de overeenkomst in verschillende fasen uit te voeren en het aldus uitgevoerde gedeelte afzonderlijk te factureren.
7. Indien de overeenkomst in fasen wordt uitgevoerd kan Gebruiker de uitvoering van die onderdelen die tot een volgende fase behoren opschorten totdat de Opdrachtgever de resultaten van de daaraan voorafgaande fase schriftelijk heeft goedgekeurd.
8. Indien tijdens de uitvoering van de overeenkomst blijkt dat het voor een behoorlijke uitvoering daarvan noodzakelijk is om deze te wijzigen of aan te vullen, dan zullen partijen tijdig en in onderling overleg tot aanpassing van de overeenkomst overgaan. Indien de aard, omvang of inhoud van de overeenkomst, al dan niet op verzoek of aanwijzing van de Opdrachtgever, van de bevoegde instanties et cetera, wordt gewijzigd en de overeenkomst daardoor in kwalitatief en / of kwantitatief opzicht wordt gewijzigd, dan kan dit consequenties hebben voor hetgeen oorspronkelijk overeengekomen werd. Daardoor kan ook het oorspronkelijk overeengekomen bedrag worden verhoogd of verlaagd. Gebruiker zal daarvan zoveel als mogelijk vooraf prijsopgaaf doen. Door een wijziging van de overeenkomst kan voorts de oorspronkelijk opgegeven termijn van uitvoering worden gewijzigd. De Opdrachtgever aanvaardt de mogelijkheid van wijziging van de overeenkomst, daaronder begrepen de wijziging in prijs en termijn van uitvoering.

9. Indien de overeenkomst wordt gewijzigd, daaronder begrepen een aanvulling, dan is Gebruiker gerechtigd om daaraan eerst uitvoering te geven nadat daarvoor akkoord is gegeven door de binnen Gebruiker bevoegde persoon en de Opdrachtgever akkoord is gegaan met de voor de uitvoering opgegeven prijs en andere voorwaarden, daaronder begrepen het alsdan te bepalen tijdstip waarop daaraan uitvoering gegeven zal worden. Het niet of niet onmiddellijk uitvoeren van de gewijzigde overeenkomst levert geen wanprestatie van Gebruiker op en is voor de Opdrachtgever geen grond om de overeenkomst op te zeggen of te annuleren.

10. Zonder daarmee in gebreke te komen, kan Gebruiker een verzoek tot wijziging van de overeenkomst weigeren, indien dit in kwalitatief en / of kwantitatief opzicht gevolg zou kunnen hebben bijvoorbeeld voor de in dat kader te verrichten werkzaamheden of te leveren zaken.

11. Gebruiker zal geen meerkosten in rekening kunnen brengen indien de wijziging of aanvulling het gevolg is van omstandigheden die aan Gebruiker kunnen worden toegerekend. Wijzigingen in de oorspronkelijk gesloten Overeenkomst tussen de Opdrachtgever en Gebruiker zijn pas geldig vanaf het moment dat deze wijzigingen middels een aanvullende of gewijzigde Overeenkomst schriftelijk zijn aanvaard door beide partijen.

12. Indien de Opdrachtgever in gebreke mocht komen in de deugdelijke nakoming van hetgeen waartoe hij jegens Gebruiker gehouden is, dan is de Opdrachtgever aansprakelijk voor alle schade aan de zijde van Gebruiker daardoor direct of indirect ontstaan.

13. Indien Gebruiker met de Opdrachtgever een vast honorarium of vaste prijs overeenkomt, dan is Gebruiker niettemin te allen tijde gerechtigd tot verhoging van dit honorarium of deze prijs zonder dat de Opdrachtgever in dat geval gerechtigd is om de overeenkomst om die reden te ontbinden, indien de verhoging van de prijs voortvloeit uit een bevoegdheid of verplichting ingevolge de wet- of regelgeving of haar oorzaak vindt in een stijging van de prijs van grondstoffen, lonen et cetera of op andere gronden die bij het aangaan van de overeenkomst redelijkerwijs niet voorzienbaar waren.

14. Indien de prijsstijging anders dan als gevolg van een wijziging van de overeenkomst meer bedraagt dan 10% en plaatsvindt binnen drie maanden na het sluiten van de overeenkomst, dan is uitsluitend de Opdrachtgever die een beroep toekomt op titel 5 afdeling 3 van Boek 6 BW gerechtigd de overeenkomst door een schriftelijke verklaring te ontbinden, tenzij Gebruiker alsdan alsnog bereid is om de overeenkomst op basis van het oorspronkelijk overeengekomene uit te voeren; indien de prijsverhoging voortvloeit uit een bevoegdheid of een op Gebruiker rustende verplichting ingevolge de wet; indien bedongen is dat de aflevering langer dan drie maanden na de totstandkoming van de overeenkomst zal plaatsvinden; of, bij levering van een zaak, indien is bedongen dat de aflevering langer dan drie maanden na de koop zal plaatsvinden.

Artikel 5 Verplichtingen van de Opdrachtgever

1. De Opdrachtgever zorgt ervoor, dat de Gebruiker tijdig beschikt over alle (technische) informatie, gegevens, beslissingen en wijzigingen die noodzakelijk zijn om de Gebruiker in staat te stellen de werkzaamheden conform de overeenkomst te realiseren. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van deze informatie, gegevens, beslissingen en wijzigingen. Indien de voor de uitvoering van de overeenkomst benodigde gegevens niet tijdig aan Gebruiker zijn verstrekt, heeft Gebruiker het recht de uitvoering van de overeenkomst op te schorten en / of de uit de vertraging voortvloeiende extra kosten volgens de alsdan gebruikelijke tarieven aan de Opdrachtgever in rekening te brengen. De uitvoeringstermijn vangt niet eerder aan dan nadat de Opdrachtgever de gegevens aan Gebruiker ter beschikking heeft gesteld.

2. De Opdrachtgever zorgt ervoor, dat de Gebruiker tijdig over alle goederen beschikt waarvan in de overeenkomst uitdrukkelijk is bepaald dat die door of namens de klant ter beschikking zullen worden gesteld. De opdrachtgever is er voor verantwoordelijk indien deze goederen niet deugdelijk of ongeschikt zijn.

3. De Opdrachtgever vrijwaart de Gebruiker voor aanspraken van derden in verband met de in lid 1 en 2 bedoelde informatie, gegevens, beslissingen, wijzigingen en goederen.

4. De Opdrachtgever zorgt ervoor, dat de Gebruiker, indien van toepassing, tijdig beschikt over de vergunningen, ontheffingen, beschikkingen of toestemmingen die noodzakelijk zijn voor de opzet van de werkzaamheden of het gebruik van de installatie en waarvan is overeengekomen dat die door of namens hem ter beschikking zullen worden gesteld. Bij het verkrijgen hiervan zal de Gebruiker naar vermogen de Opdrachtgever de noodzakelijke medewerking verlenen. Indien de Opdrachtgever in de nakoming van deze verplichting tekortschiet, kan de Gebruiker de overeenkomst krachtens artikel 5 lid 1 ontbinden en aanspraak maken op schadevergoeding.
5. De Opdrachtgever zorgt tijdig voor de kosteloze beschikking over en vrije toegang tot het terrein, het gebouw en de locatie waarop of waarin de werkzaamheden moeten worden verricht, voor schone, veilige en gezonde omstandigheden, alsmede geschikte bergruimte aldaar.
6. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de toestand van de gebouwen/locaties waar en de installaties of delen daarvan rondom, waaronder, waarin of waarboven de werkzaamheden worden verricht, alsmede voor de omstandigheden die de uitvoering van de werkzaamheden verhinderen of ernstig belemmeren. De Opdrachtgever is verplicht de Gebruiker en diens personeel tijdig voor gevaarlijke situaties te waarschuwen.
7. De Opdrachtgever zorgt ervoor dat op de locaties waar de werkzaamheden worden verricht de Gebruiker tijdig, kosteloos en met leveringsgarantie kan beschikken over de benodigde (nuts) voorzieningen, zoals elektriciteit, (drink)water, gas, perslucht, telecom of rioleringsaansluiting.
8. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de aansluiting van de installatie op de openbare netwerken. De Gebruiker zal naar beste vermogen de Opdrachtgever de medewerking verlenen die noodzakelijk is voor het aanvragen van deze aansluiting.
9. De Opdrachtgever zorgt tijdig voor informatie over de aard en inhoud van de werkzaamheden van nevenaannemers en andere derden die door hem worden ingeschakeld, het voorziene tijdstip waarop zij worden verricht, alsmede de coördinatie daarvan, zodat de Gebruiker in zijn aanbieding met deze informatie rekening kan houden. Uitsluitend de Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de coördinatie van deze werkzaamheden, voor zover niet iets anders is overeengekomen.
10. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de vertraging en/of kosten die hun oorzaak vinden in de werkzaamheden van nevenaannemers en die niet aan de Gebruiker kan worden toegerekend. Schade die door de werkzaamheden van nevenaannemers aan de installatie ontstaat, komt voor rekening van de Opdrachtgever.
11. De Opdrachtgever is verplicht de Gebruiker schriftelijk en binnen bekwame tijd te waarschuwen, indien hij een tekortkoming van de Gebruiker daadwerkelijk heeft opgemerkt of zich daarvan bewust moet zijn geweest.
12. De Opdrachtgever is aansprakelijk voor de (bodem)verontreinigingen, milieubelastende stoffen en/of bacteriën die tijdens de uitvoering van de werkzaamheden worden aangetroffen, zoals asbest of legionella. In verband hiermee heeft de Gebruiker op termijnverlenging en/of kostenvergoeding.
13. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de goederen die hij heeft voorgeschreven of van een voorgeschreven leverancier moeten worden betrokken, alsmede voor hun niet of niet tijdige levering.
14. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor hulppersonen, zoals onderaannemers of leveranciers die hij heeft voorgeschreven. De Gebruiker is niet verplicht om deze zelfstandige hulppersonen te contracteren, indien de Opdrachtgever de contractvoorwaarden van deze hulppersonen niet wenst te accepteren. Indien de voorgeschreven hulppersoon niet, niet tijdig of niet deugdelijk presteert, heeft de Gebruiker recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding.
15. De Opdrachtgever is buiten de werktijden van de Gebruiker verantwoordelijk voor de goederen en eigendommen van de Gebruiker, zoals materialen, werktuigen of gereedschappen, die op het werk zijn aangevoerd.

16. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de vertragingen en/of kosten als gevolg van de naleving van wettelijke voorschriften en beschikkingen van overheidswege, alsmede van voorschriften van bijzondere aard, zoals technische en industriële normen, die na de aanbidding worden gewijzigd of in werking treden.

17. Het is de Opdrachtgever niet toegestaan om de Gebruiker, zijn personeel of diens hulppersonen aanwijzingen te geven die niet in verband staan met de werkzaamheden of strijdig zijn met de aard van de Overeenkomst. De klant dient de werkzaamheden van de Gebruiker zo weinig mogelijk te verstoren.

18. De Opdrachtgever staat de Gebruiker toe om op schuttingen en afrasteringen, die dienen ter afsluiting van het gebouw of de plaatsen waar de werkzaamheden worden verricht, alsmede elders op het werkterrein aanduidingen van zijn naam en bedrijf of reclame aan te brengen.

19. De Opdrachtgever is verplicht alle (bedrijfs)gegevens van de Gebruiker dan wel alle in verband met de overeenkomst van de Gebruiker ontvangen informatie vertrouwelijk te behandelen. Het is de Opdrachtgever verboden deze gegevens en informatie voor eigen gebruik of gebruik door derden aan te wenden of aan derden bekend te maken.

20. De Opdrachtgever voldoet de door hem aan de Gebruiker verschuldigde bedragen volgens de overeengekomen betalingsregeling ook wanneer de Opdrachtgever recht heeft op schadevergoeding krachtens artikel 9.

Artikel 6 Opschorting, ontbinding en tussentijdse opzegging van de overeenkomst

1. Gebruiker is bevoegd de nakoming van de verplichtingen op te schorten of de overeenkomst te ontbinden, indien de Opdrachtgever de verplichtingen uit de overeenkomst niet, niet volledig of niet tijdig nakomt, na het sluiten van de overeenkomst Gebruiker ter kennis gekomen omstandigheden goede grond geven te vrezen dat de Opdrachtgever de verplichtingen niet zal nakomen, indien de Opdrachtgever bij het sluiten van de overeenkomst verzocht is om zekerheid te stellen voor de voldoening van zijn verplichtingen uit de overeenkomst en deze zekerheid uitblijft of onvoldoende is, indien door de vertraging aan de zijde van de Opdrachtgever niet langer van Gebruiker kan worden gevergd dat hij de overeenkomst tegen de oorspronkelijk overeengekomen condities zal nakomen of zich omstandigheden voordoen welke van dien aard zijn dat nakoming van de Overeenkomst onmogelijk is of dat ongewijzigde instandhouding van de Overeenkomst in redelijkheid niet van Gebruiker kan worden gevergd.

2. Voorts is Gebruiker bevoegd de overeenkomst te ontbinden indien zich omstandigheden voordoen welke van dien aard zijn dat nakoming van de overeenkomst onmogelijk is of indien er zich anderszins omstandigheden voordoen die van dien aard zijn dat ongewijzigde instandhouding van de overeenkomst in redelijkheid niet van Gebruiker kan worden gevergd.

3. Indien de overeenkomst wordt ontbonden zijn de vorderingen van Gebruiker op de Opdrachtgever onmiddellijk opeisbaar. Indien Gebruiker de nakoming van de verplichtingen opschort, behoudt hij zijn aanspraken uit de wet en overeenkomst.

4. Indien Gebruiker tot opschorting of ontbinding overgaat, is hij op generlei wijze gehouden tot vergoeding van schade en kosten daardoor op enigerlei wijze ontstaan.

5. Indien de ontbinding aan de Opdrachtgever toerekenbaar is, is Gebruiker gerechtigd tot vergoeding van de schade, daaronder begrepen de kosten, daardoor direct en indirect ontstaan.

6. Indien de Opdrachtgever zijn uit de overeenkomst voortvloeiende verplichtingen niet nakomt en deze niet-nakoming ontbinding rechtvaardigt, dan is Gebruiker gerechtigd de overeenkomst terstond en met directe ingang te ontbinden zonder enige verplichting zijnerzijds tot betaling van enige schadevergoeding of schadeloosstelling, terwijl de Opdrachtgever, uit hoofde van wanprestatie, wél tot schadevergoeding of schadeloosstelling is verplicht.

7. Indien de overeenkomst tussentijds wordt opgezegd door Gebruiker, zal Gebruiker in overleg met de Opdrachtgever zorgdragen voor overdracht van nog te verrichten werkzaamheden aan derden. Dit tenzij de opzegging aan de Opdrachtgever toerekenbaar is. Indien de overdracht van de werkzaamheden voor Gebruiker extra kosten met zich meebrengt, dan worden deze aan de Opdrachtgever in rekening gebracht. De Opdrachtgever is gehouden deze kosten binnen de daarvoor genoemde termijn te voldoen, tenzij Gebruiker anders aangeeft.

8. In geval van liquidatie, van (aanvraag van) surséance van betaling of faillissement, van beslaglegging – indien en voor zover het beslag niet binnen drie maanden is opgeheven – ten laste van de Opdrachtgever, van schuldsanering of een andere omstandigheid waardoor de Opdrachtgever niet langer vrijelijk over zijn vermogen kan beschikken, staat het Gebruiker vrij om de overeenkomst terstond en met directe ingang op te zeggen danwel de order of overeenkomst te annuleren, zonder enige verplichting zijnerzijds tot betaling van enige schadevergoeding of schadeloosstelling. De vorderingen van Gebruiker op de Opdrachtgever zijn in dat geval onmiddellijk opeisbaar.

9. Voorts is Gebruiker bevoegd de Overeenkomst met onmiddellijke ingang te ontbinden, indien de Wederpartij onder curatele wordt gesteld of de Opdrachtgever komt te overlijden. Ontbinding geschiedt door middel van schriftelijke kennisgeving zonder rechterlijke tussenkomst.

10. Indien de Opdrachtgever een geplaatste order geheel of gedeeltelijk annuleert, dan zullen de werkzaamheden die werden verricht en de daarvoor bestelde of gereedgemaakte zaken, vermeerderd met de eventuele aan- afvoer- en afleveringskosten daarvan en de voor de uitvoering van de overeenkomst gereserveerde arbeidstijd, integraal aan de Opdrachtgever in rekening worden gebracht.

Artikel 7 Overmacht

1. Gebruiker is niet gehouden tot het nakomen van enige verplichting jegens de Opdrachtgever indien hij daartoe gehinderd wordt als gevolg van een omstandigheid die niet is te wijten aan schuld, en noch krachtens de wet, een rechtshandeling of in het verkeer geldende opvattingen voor zijn rekening komt.

2. Onder overmacht wordt in deze algemene voorwaarden verstaan, naast hetgeen daaromtrent in de wet en jurisprudentie wordt begrepen, alle van buitenkomende oorzaken, voorzien of niet-voorzien, waarop Gebruiker geen invloed kan uitoefenen, doch waardoor Gebruiker niet in staat is zijn verplichtingen na te komen. Gebruiker heeft het recht zich op overmacht te beroepen indien de omstandigheid die (verdere) nakoming van de overeenkomst verhindert, intreedt nadat Gebruiker zijn verbintenis had moeten nakomen. Als overmacht opleverende omstandigheden worden o.a. beschouwd: uitsluiting, brand, waterschade, natuurrampen of andere van buiten komende onheilen, mobilisatie, oorlog, verkeersbelemmeringen, blokkades, in- of uitvoerbelemmeringen of andere overheidsmaatregelen, vertraging in de aanvoer van grondstoffen of machineonderdelen.

3. Gebruiker kan gedurende de periode dat de overmacht voortduurt de verplichtingen uit de overeenkomst opschorten. Indien deze periode langer duurt dan twee maanden, dan is ieder der partijen gerechtigd de overeenkomst te ontbinden, zonder verplichting tot vergoeding van schade aan de andere partij.

4. Voorzoveel Gebruiker ten tijde van het intreden van overmacht zijn verplichtingen uit de overeenkomst inmiddels gedeeltelijk is nagekomen of deze zal kunnen nakomen, en aan het nagekomen respectievelijk na te komen gedeelte zelfstandige waarde toekomt, is Gebruiker gerechtigd om het reeds nagekomen respectievelijk na te komen gedeelte separaat te factureren. De Opdrachtgever is gehouden deze factuur te voldoen als ware er sprake van een afzonderlijke overeenkomst.

Artikel 8 Betaling en incassokosten

1. Ten aanzien van de Opdrachtgever in de hoedanigheid van Consument zijn de prijzen en tarieven in euro's uitgedrukt, inclusief BTW en andere heffingen van overheidswege, tenzij anders aangegeven. Ten aanzien van

de Opdrachtgever in de hoedanigheid van Bedrijf zijn de prijzen en tarieven in euro's uitgedrukt, exclusief BTW en andere heffingen van overheidswege, tenzij anders aangegeven. De prijzen en tarieven zijn exclusief reis-, verblijf-, verpakings-, bezorg- of verzendkosten en administratiekosten, tenzij anders aangegeven.

2. Betaling vindt plaats door middel van overmaking op een door Gebruiker aangewezen bankrekening op het tijdstip van de koop of levering, tenzij anders is overeengekomen. Betaling dient steeds te geschieden binnen 14 dagen na factuurdatum, op een door Gebruiker aan te geven wijze in de valuta waarin is gefactureerd, tenzij schriftelijk anders door Gebruiker aangegeven. Gebruiker is gerechtigd om periodiek te factureren.

3. Alle prijzen en uurtarieven gelden voor normale werkdagen van maandag tot en met vrijdag. Alle werkzaamheden die worden verricht buiten de normale arbeidstijden per kalenderdag worden verrekend tegen de in de overeenkomst vastgelegde tarieven en toeslagen, uitgaande van de normale werktijden van de Gebruiker.

4. Ingeval van onenigheid over het aantal bestede en/of de in rekening gebrachte uren, is de urenregistratie van de Gebruiker bindend. Een en ander behoudens tegenbewijs van de zijde van de Opdrachtgever.

5. Indien de Opdrachtgever in gebreke blijft in de tijdige betaling van een factuur, dan is de Opdrachtgever van rechtswege in verzuim. De Opdrachtgever is alsdan een rente verschuldigd van 2% per maand, tenzij de wettelijke rente hoger is, in welk geval de wettelijke rente verschuldigd is. De rente over het opeisbare bedrag zal worden berekend vanaf het moment dat de Opdrachtgever in verzuim is tot het moment van voldoening van het volledig verschuldigde bedrag.

6. Gebruiker heeft het recht de door Opdrachtgever gedane betalingen te laten strekken in de eerste plaats in mindering van de kosten, vervolgens in mindering van de opengevallen rente en tenslotte in mindering van de hoofdsom en de lopende rente. Gebruiker kan, zonder daardoor in verzuim te komen, een aanbod tot betaling weigeren, indien de Opdrachtgever een andere volgorde voor de toerekening van de betaling aanwijst. Gebruiker kan volledige aflossing van de hoofdsom weigeren, indien daarbij niet eveneens de opengevallen en lopende rente en incassokosten worden voldaan.

7. De Opdrachtgever is nimmer gerechtigd tot verrekening van het door hem aan Gebruiker verschuldigde. Bezwaren tegen de hoogte van een factuur schorten de betalingsverplichting niet op. De Opdrachtgever die geen beroep toekomt op afdeling 6.5.3 (de artikelen 231 tot en met 247 boek 6 BW) is evenmin gerechtigd om de betaling van een factuur om een andere reden op te schorten.

8. Indien de Opdrachtgever in gebreke of in verzuim is in de (tijdige) nakoming van zijn verplichtingen, dan komen alle redelijke kosten ter verkrijging van voldoening buiten rechte voor rekening van de Opdrachtgever. Ten aanzien van de buitengerechtigde (incasso)kosten heeft Gebruiker, voor zover de Opdrachtgever handelt in de hoedanigheid als Bedrijf, in afwijking van artikel 6:96 lid 5 van het Burgerlijk Wetboek en het Besluit vergoeding voor buitengerechtigde incassokosten, recht op een vergoeding van 15% van de totaal openstaande hoofdsom met een minimum van € 90 voor iedere factuur die geheel of gedeeltelijk niet voldaan is. Ten aanzien van de buitengerechtigde (incasso)kosten heeft Gebruiker, voor zover de Opdrachtgever handelt in de hoedanigheid van Consument, recht op de wettelijke maximale toegestane vergoeding zoals bepaald in het Besluit vergoeding voor buitengerechtigde (incasso)kosten. Voor zover de Opdrachtgever handelt in de hoedanigheid van Consument heeft Gebruiker pas recht op een vergoeding van de buitengerechtigde (incasso)kosten, nadat Gebruiker de Opdrachtgever na het intreden van het verzuim een aanmaning heeft gestuurd om de openstaande factuur of facturen binnen 14 dagen te voldoen. De eventuele gemaakte redelijke gerechtelijke en executiekosten komen eveneens voor rekening van de Opdrachtgever.

Artikel 9 Eigendomsvoorbehoud

1. Het door in het kader van de overeenkomst Gebruiker geleverde blijft eigendom van Gebruiker totdat de Opdrachtgever alle verplichtingen uit de met Gebruiker gesloten overeenkomst(en) deugdelijk is nagekomen.

2. Het door Gebruiker geleverde, dat ingevolge lid 1. onder het eigendomsvoorbehoud valt, mag niet worden doorverkocht en mag nimmer als betaalmiddel worden gebruikt. De Opdrachtgever is niet bevoegd om het onder het eigendomsvoorbehoud vallende te verpanden of op enige andere wijze te bezwaren.

3. De Opdrachtgever dient steeds al hetgeen te doen dat redelijkerwijs van hem verwacht mag worden om de eigendomsrechten van Gebruiker veilig te stellen. Indien derdenbeslag leggen op het onder eigendomsvoorbehoud geleverde danwel rechten daarop willen vestigen of doen gelden, dan is de Opdrachtgever verplicht om Gebruiker daarvan onmiddellijk op de hoogte te stellen. Voorts verplicht de Opdrachtgever zich om het onder eigendomsvoorbehoud geleverde te verzekeren en verzekerd te houden tegen brand, ontploffings- en waterschade alsmede tegen diefstal en de polis van deze verzekering op eerste verzoek aan Gebruiker ter inzage te geven. Bij een eventuele uitkering van de verzekering is Gebruiker gerechtigd tot deze penningen. Voorzoveel als nodig verbindt de Opdrachtgever zich er jegens Gebruiker bij voorbaat toe om zijn medewerking te verlenen aan al hetgeen dat in dat kader nodig of wenselijk mocht (blijken) te zijn.

4. Voor het geval Gebruiker zijn in dit artikel aangeduide eigendomsrechten wil uitoefenen, geeft de Opdrachtgever bij voorbaat onvoorwaardelijke en niet herroepelijke toestemming aan Gebruiker en door Gebruiker aan te wijzen derden om al die plaatsen te betreden waar de eigendommen van Gebruiker zich bevinden en deze terug te nemen.

Artikel 10 Aansprakelijkheid, garanties, onderzoek en reclames, verjaringstermijn

1. Na het tijdstip van oplevering is de Gebruiker niet meer aansprakelijk voor gebreken, tenzij:

- a. die gebreken aan de Gebruiker zijn toe te rekenen, en bovendien
- b. de Opdrachtgever die gebreken voorafgaande aan de oplevering niet heeft opgemerkt, en bovendien
- c. de Opdrachtgever die gebreken op het tijdstip van oplevering redelijkerwijs niet had moeten ontdekken.

2. Is de Gebruiker krachtens het bepaalde in lid 1 aansprakelijk, dan is hij slechts gehouden tot vergoeding van de door de klant dientengevolge geleden, directe materiele schade.

3. Onder directe schade wordt uitsluitend verstaan de redelijke kosten ter vaststelling van de oorzaak en de omvang van de schade, voor zover de vaststelling betrekking heeft op schade in de zin van deze voorwaarden, de eventuele redelijke kosten gemaakt om de gebrekkige prestatie van Gebruiker aan de overeenkomst te laten beantwoorden, voor zoveel deze aan Gebruiker toegerekend kunnen worden en redelijke kosten, gemaakt ter voorkoming of beperking van schade, voor zover de Opdrachtgever aantoont dat deze kosten hebben geleid tot beperking van directe schade als bedoeld in deze algemene voorwaarden en redelijke kosten, die Opdrachtgever redelijkerwijs heeft gemaakt ter verkrijging van voldoening buiten rechte, zoals bedoeld in artikel 6:96 lid 1, sub c BW. Gebruiker is nimmer aansprakelijk voor indirecte schade, daaronder begrepen gevolgschade, bedrijfsschade, productieverlies, omzet- of winstderving of waardevermindering of verlies van producten evenmin als bedragen die in de uitvoeringskosten zouden zijn begrepen als de werkzaamheden van de aanvang af goed zouden zijn uitgevoerd. In het geval van consumentenkoop strekt deze beperking niet verder dan die is toegestaan ingevolge artikel 7:24 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek.

4. Indien Gebruiker aansprakelijk mocht zijn, dan is deze aansprakelijkheid beperkt tot hetgeen in deze bepaling is geregeld.

5. Gebruiker is niet aansprakelijk voor schade, van welke aard ook, ontstaan doordat Gebruiker is uitgegaan van door of namens de Opdrachtgever verstrekte onjuiste en / of onvolledige gegevens.

6. Indien Gebruiker aansprakelijk mocht zijn voor enigerlei schade, dan is de aansprakelijkheid van Gebruiker beperkt tot maximaal het factuurbedrag van de order, cq de leverde zaken, cq de uitgevoerde werkzaamheden, althans tot dat gedeelte van de order, cq de leverde zaken, cq de uitgevoerde werkzaamheden, waarop de aansprakelijkheid betrekking heeft.

7. De aansprakelijkheid van Gebruiker is in ieder geval steeds beperkt tot het bedrag der uitkering van zijn verzekeraar in voorkomend geval.

8. Indien en voor zover de Opdrachtgever enig aan de overeenkomst verbonden risico heeft verzekerd, is hij gehouden aan eventuele schade onder die verzekering te vorderen en de Gebruiker te vrijwaren voor verhaalsaanpakken van de verzekeraar.

9. Elke aansprakelijkheid van de Gebruiker vervalft, voor zover niets anders is overeengekomen, door verloop van één jaar van het tijdstip waarop de overeenkomst door oplevering, ontbinding of opzegging is geëindigd.

10. De in dit artikel opgenomen beperkingen van de aansprakelijkheid gelden niet indien de schade te wijten is aan opzet of grove schuld van Gebruiker of zijn leidinggevende ondergeschikten.

11. Gebruiker is niet aansprakelijk voor verminking, vernietiging, diefstal of verlies van gegevens of documenten.

12. De door Gebruiker te leveren zaken voldoen aan de gebruikelijke eisen en normen die daaraan op het moment van levering redelijkerwijs gesteld kunnen worden en waarvoor zij bij normaal gebruik in Nederland zijn bestemd. De in dit artikel genoemde garantie is van toepassing op zaken die bestemd zijn voor het gebruik binnen Nederland. Bij gebruik buiten Nederland dient de Opdrachtgever zelf te verifiëren of het gebruik daarvan geschikt is voor het gebruik aldaar en voldoen aan de voorwaarden die daaraan gesteld worden. Gebruiker kan in dat geval andere garantie- en andere voorwaarden stellen ter zake van de te leveren zaken of uit te voeren werkzaamheden.

13. Iedere vorm van garantie komt te vervallen indien een gebrek is ontstaan als gevolg van of voortvloeit uit onoordeelkundig of oneigenlijk gebruik daarvan of gebruik na de houdbaarheidsdatum, onjuiste opslag of onderhoud daaraan door de Opdrachtgever en / of door derden wanneer, zonder schriftelijke toestemming van Gebruiker, de Opdrachtgever of derden aan de zaak wijzigingen hebben aangebracht danwel hebben getracht aan te brengen, daaraan andere zaken werden bevestigd die daaraan niet bevestigd dienen te worden of indien deze werden ver- of bewerkt op een andere dan de voorgeschreven wijze. De Opdrachtgever komt evenmin aanspraak op garantie toe indien het gebrek is ontstaan door of het gevolg is van omstandigheden waar Gebruiker geen invloed op kan uitoefenen, daaronder begrepen weersomstandigheden (zoals bijvoorbeeld doch niet uitsluitend, extreme regenval of temperaturen) et cetera.

14. De Opdrachtgever is gehouden het geleverde te (doen) onderzoeken, onmiddellijk op het moment dat de zaken hem ter beschikking worden gesteld respectievelijk de desbetreffende werkzaamheden zijn uitgevoerd. Daarbij behoort de Opdrachtgever te onderzoeken of kwaliteit en/of kwantiteit van het geleverde overeenstemt met hetgeen is overeengekomen en voldoet aan de eisen die partijen dienaangaande zijn overeengekomen. Eventuele zichtbare gebreken dienen binnen zeven dagen na levering schriftelijk aan Gebruiker te worden gemeld. Eventuele niet zichtbare gebreken dienen terstond, doch in ieder geval uiterlijk binnen veertien dagen, na ontdekking daarvan, schriftelijk aan Gebruiker te worden gemeld. De melding dient een zo gedetailleerd mogelijke omschrijving van het gebrek te bevatten, zodat Gebruiker in staat is adequaat te reageren. De Opdrachtgever dient Gebruiker in de gelegenheid te stellen een klacht te (doen) onderzoeken.

15. Indien de Opdrachtgever tijdig reclameert, schort dit zijn betalingsverplichting niet op. De Opdrachtgever blijft in dat geval ook gehouden tot afname en betaling van de overigens bestelde zaken en hetgeen waartoe hij Gebruiker opdracht gegeven heeft.

16. Indien van een gebrek later melding wordt gemaakt, dan komt de Opdrachtgever geen recht meer toe op herstel, vervanging of schadeloosstelling. De onmiddellijke melding geldt uitsluitend voor de Opdrachtgever in de hoedanigheid van Bedrijf. Voor de Opdrachtgever in de hoedanigheid van Consument geldt altijd een termijn van twee maanden bij het ontdekken van zichtbare- en niet-zichtbare gebreken, zoals bedoeld in artikel 7:23 van het Burgerlijk Wetboek.

17. Indien vaststaat dat een zaak gebrekkig is en dienaangaande tijdig is gereclameerd, dan zal Gebruiker de gebrekkige zaak binnen redelijke termijn na retourontvangst daarvan danwel, indien retournering redelijkerwijze niet mogelijk is, schriftelijke kennisgeving ter zake van het gebrek door de Opdrachtgever, ter keuze van Gebruiker, vervangen of zorgdragen voor herstel daarvan danwel vervangende vergoeding daarvoor aan de Opdrachtgever voldoen. In geval van vervanging is de Opdrachtgever gehouden om de vervangen zaak aan Gebruiker te retourneren en de eigendom daarover aan Gebruiker te verschaffen, tenzij Gebruiker anders aangeeft.

18. Indien komt vast te staan dat een klacht ongegrond is, dan komen de kosten daardoor ontstaan, daaronder begrepen de onderzoekskosten, aan de zijde van Gebruiker daardoor gevallen, integraal voor rekening van de Opdrachtgever.

19. Na verloop van de garantietermijn zullen alle kosten voor herstel of vervanging, inclusief administratie-, verzend- en voorrijdkosten, aan de Opdrachtgever in rekening gebracht worden.

20. Het vorderingsrecht uit hoofde van een gebrek vervalt door verloop van een maand na de schriftelijke en gemotiveerde ingebrekestelling.

21. De rechtsvordering uit hoofde van een gebrek waarvoor de Gebruiker krachtens lid 1 aansprakelijk is, is niet ontvankelijk indien zij wordt ingesteld, voor zover niet iets anders is overeengekomen, later dan zes maanden vanaf de dag waarop de overeenkomst door oplevering, ontbinding of opzegging is geëindigd.

Artikel 11 Vrijwaring en verjaringstermijn

1. De Opdrachtgever vrijwaart Gebruiker voor eventuele aanspraken van derden, die in verband met de uitvoering van de overeenkomst schade lijden en waarvan de oorzaak aan andere dan aan Gebruiker toerekenbaar is. Indien Gebruiker uit dien hoofde door derden mocht worden aangesproken, dan is de Opdrachtgever gehouden Gebruiker zowel buiten als in rechte bij te staan en onverwijld al hetgeen te doen dat van hem in dat geval verwacht mag worden. Mocht de Opdrachtgever in gebreke blijven in het nemen van adequate maatregelen, dan is Gebruiker, zonder ingebrekestelling, gerechtigd zelf daartoe over te gaan. Alle kosten en schade aan de zijde van Gebruiker en derden daardoor ontstaan, komen integraal voor rekening en risico van de Opdrachtgever.

2. Voor alle vorderingen jegens Gebruiker en de door Gebruiker (eventueel) ingeschakelde derden geldt, in afwijking van de wettelijke verjaringstermijnen, een verjaringstermijn van één jaar. Het voorgaande is niet van toepassing op vorderingen die gegrond zijn op het niet beantwoorden van de afgeleverde zaak aan de Overeenkomst. In dit geval verjaren de vorderingen door verloop van twee jaar nadat de Opdrachtgever Gebruiker ingelicht heeft over het gebrek van de afgeleverde zaak.

Artikel 12 Intellectuele eigendom en privacy

1. De intellectuele en industriële eigendomsrechten op alle aan de Opdrachtgever geleverde goederen, gegevens en (technische) informatie blijven berusten bij de Gebruiker. De Gebruiker heeft het uitsluitend recht tot openbaarmaking, verwezenlijking en verveelvoudiging van deze goederen, gegevens en informatie en de Opdrachtgever heeft het uitsluitend gebruiksrecht daarvan.

2. De door de Gebruiker aan de Opdrachtgever afgegeven documenten, zoals ontwerpen en technische beschrijvingen worden eigendom van de Opdrachtgever en mogen door hem worden gebruikt met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van intellectuele en industriële eigendom, nadat de Opdrachtgever aan zijn financiële verplichtingen jegens de Gebruiker heeft voldaan.

3. Het is de Opdrachtgever niet toegestaan om de volgens het ontwerp van de Gebruiker gerealiseerde installatie geheel of in onderdelen daarvan in herhaling aan te leggen, zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de Gebruiker en onverminderd het bepaalde in de leden 5 en 6. De Gebruiker is bevoegd aan

die toestemming voorwaarden te verbinden, waaronder het betalen van een vergoeding. Op volgens het ontwerp van de Gebruiker vervaardigde goederen is het bepaalde in dit lid van overeenkomstige toepassing.

4. De Opdrachtgever is alléén bevoegd om de installatie volgens het ontwerp van de Gebruiker, zonder diens tussenkomst en goedkeuring, door een derde te realiseren, wanneer de overeenkomst is ontbonden wegens een tekortkoming die aan de Gebruiker kan worden toegerekend. In dat geval is de Gebruiker niet aansprakelijk voor gebreken voor zover die zijn terug te voeren op de aanleg door of namens de Opdrachtgever.

5. Het gebruiksrecht van de Opdrachtgever met betrekking tot de door de Gebruiker ontwikkelde en geleverde programmatuur is niet-exclusief. De Opdrachtgever mag deze programmatuur alleen in zijn eigen bedrijf of organisatie gebruiken en alleen voor de technische installatie waarvoor het gebruiksrecht is verstrekt. Het gebruiksrecht kan alleen betrekking hebben op meerdere installaties voor zover dat in de overeenkomst is vastgelegd.

6. Het gebruiksrecht is niet overdraagbaar. Het is de Opdrachtgever verboden om programmatuur en de dragers waarop deze is vastgelegd op welke wijze dan ook ter beschikking van een derde te stellen of door een derde te laten gebruiken. Het is de Opdrachtgever verboden de programmatuur te verveelvoudigen of daarvan kopieën te maken. De Opdrachtgever zal de programmatuur niet wijzigen anders dan in het kader van het herstellen van fouten. De broncode van de programmatuur en de bij de ontwikkeling ervan voortgebrachte technische informatie worden niet aan de Opdrachtgever ter beschikking gesteld, tenzij anders is overeengekomen.

7. De Gebruiker is gerechtigd om op zijn naam en voor zijn rekening octrooi aan te vragen op vindingen die tijdens en door uitvoering van de overeenkomst zijn ontstaan.

8. Indien de Gebruiker een octrooi als bedoeld in lid 7 verkrijgt, verleent hij aan de Opdrachtgever een in beginsel niet overdraagbaar gebruiksrecht op die vinding. Bij concrete toepassing van dat gebruiksrecht zal de Opdrachtgever toestemming aan de Gebruiker vragen, welke toestemming slechts geweigerd kan worden indien de Gebruiker tegenstrijdige belangen met zijn bedrijf kan aantonen.

9. De gegevens en informatie die de Opdrachtgever aan Gebruiker verstrekt, zal Gebruiker zorgvuldig en vertrouwelijk bewaren.

10. Gebruiker handelt in overeenstemming met de AVG welke vanaf 25 mei 2018 van kracht is. Gebruiker zal op grond van de AVG een register van verwerkingsactiviteiten bijhouden.

11. De Opdrachtgever heeft het recht op inzage, recht op correctie en recht op verwijdering van de doorgegeven persoonsgegevens.

12. Bij het bezoeken van de website kan Gebruiker informatie van de Opdrachtgever over het gebruik van de website verzamelen door middel van cookies.

13. De informatie die Gebruiker verzamelt middels cookies kan voor functionele en analytische doeleinden worden gebruikt.

14. Gebruiker mag de persoonsgegevens van de Opdrachtgever uitsluitend en alleen gebruiken in het kader van de uitvoering van zijn leveringsplicht of het afhandelen van een klacht.

15. Gebruiker mag de persoonsgegevens van de Opdrachtgever uitsluitend en alleen gebruiken voor noodzakelijke specifieke doeleinden.

16. Het is Gebruiker niet toegestaan om de persoonsgegevens van de Opdrachtgever uit te lenen, te verhuren, te verkopen of op een of andere wijze openbaar te maken.

17. Gebruiker zal de persoonsgegevens niet langer bewaren dan nodig is.

18. De Opdrachtgever is gerechtigd om bij de Autoriteit Persoonsgegevens een klacht in te dienen omtrent zijn/haar persoonsgegevens. De Autoriteit Persoonsgegevens is verplicht deze klacht te behandelen.

19. Indien op grond van een wettelijke bepaling of een rechterlijke uitspraak Gebruiker gehouden is vertrouwelijke informatie aan derden te verstrekken, en Gebruiker zich ter zake niet kan beroepen op een wettelijk dan wel door de bevoegde rechter erkend of toegestaan recht van verschoning, dan is Gebruiker niet gehouden tot schadevergoeding of schadeloosstelling.

20. Tevens is de Opdrachtgever niet gerechtigd tot ontbinding van de Overeenkomst op grond van enige schade die hierdoor is ontstaan.

21. De Opdrachtgever gaat akkoord dat Gebruiker de Opdrachtgever voor statistisch onderzoek of klanttevredenheidsonderzoek benadert. Wanneer de Opdrachtgever niet benaderd wil worden voor onderzoek, kan de Opdrachtgever dit kenbaar maken.

Artikel 13 Wijzigen algemene voorwaarden en toepasselijk recht en geschillen

1. Gebruiker heeft het recht om deze algemene voorwaarden eenzijdig te wijzigen.

2. Wijzigingen zullen ook gelden ten aanzien van reeds afgesloten overeenkomsten.

3. Gebruiker zal de Opdrachtgever per e-mail op de hoogte stellen van de wijzigingen.

4. De wijzigingen aan de algemene voorwaarden zullen na 30 dagen nadat de Opdrachtgever op de hoogte is gesteld van de wijzigingen van kracht zijn.

5. Indien de Opdrachtgever niet akkoord gaat met de aangekondigde wijzigingen, heeft de Opdrachtgever het recht om de overeenkomst te ontbinden.

6. Op de tussen de Gebruiker en de Opdrachtgever gesloten overeenkomst is uitsluitend Nederlands recht van toepassing. De geschillen die uit deze overeenkomst voortvloeien zullen eveneens naar Nederlands recht worden beslecht.

7. Eventuele geschillen zullen worden beslecht door de bevoegde Nederlandse rechter, zij het dat de gebruiker de bevoegdheid toekomt een zaak aanhangig te maken voor de bevoegde rechter in de plaats waar de Gebruiker is gevestigd, tenzij de wet dwingend anders voorschrijft.